

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina
Zborovská 3, 586 01 Jihlava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-863/24-J
Sp. zn. ČŠIJ-S-166/24-J

Název	Středisko výchovné péče STŘED
Sídlo	Husova 189, 676 02 Moravské Budějovice
E-mail	bartova@stred.info
IČO	01 543 687
Identifikátor	691 005 117
Právní forma	školská právnická osoba
Zastupující	Mgr. Martina Bártová
Zřizovatel	STŘED, z. ú., Mládežnická 229, Nové Dvory, 676 02 Třebíč
Místo inspekční činnosti	Husova 189, Moravské Budějovice Mládežnická 229, Nové Dvory, Třebíč
Inspekční činnost na místě	28. – 30. 5. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střediskem výchovné péče podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a souvisejících a prováděcích právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb.

Charakteristika

Středisko výchovné péče STŘED (dále středisko) poskytuje preventivně výchovnou péči formou ambulantních a terénních služeb. Středisko je koedukované zařízení pro klienty s rizikem rozvoje poruchy chování nebo s již rozvinutými projevy poruch chování a negativních jevů v osobnostně sociálním vývoji, případně zletilé osoby do ukončení přípravy na budoucí povolání, nejdéle však do věku 26 let. Dále poskytuje služby osobám odpovědným za výchovu a pedagogickým pracovníkům v oblasti vzdělávání, výchovy, sociálního vývoje a začleňování do společnosti. Ambulantní péče je poskytována v Moravských Budějovicích a v Třebíči.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Základními cíli a smyslem střediska, které byly definovány v koncepci rozvoje zpracované ředitelkou, jsou poskytování preventivně výchovné péče a pomoci dětem a mladistvým s rizikovými projevy v oblasti výchovy a předcházení represivnějším opatřením. Stanovené cíle středisko naplňuje prostřednictvím efektivně nastaveného systému poskytovaných služeb. Pedagogové znají individuální edukační cíle jednotlivých klientů. Vedou systematicky záznamy o jejich plnění a pravidelně je vyhodnocují s přijetím účinných opatření. Zpětnou vazbu o kvalitě poskytovaných služeb získávají mimo jiné i od zákonných zástupců. Některé kompetence ředitelka vhodně delegovala na ostatní zaměstnance střediska s ohledem na organizační strukturu, která odpovídá potřebám školského zařízení.

Každý klient, který je v péči střediska, má svoji osobní složku, do které zapisují speciální pedagogové a psychologové záznamy o probíhající terapeutické práci. Zápisy u většiny pracovníků jsou přehledné a mají vypovídající hodnotu. Programy primární prevence jsou zaměřeny na poskytování dlouhodobých programů a jednorázové navazující aktivity pro žáky a odbornou i laickou veřejnost. Odborní pracovníci usilují o předcházení vzniku a zamezení rozvoje rizikových jevů. Vedení střediska klade velký důraz na další vzdělávání pedagogických pracovníků, na prohlubování a rozšíření jejich znalostí a dovedností, které pak aplikují ve své pedagogické praxi. Přesto je prostor pro posílení jistoty pracovníků při terénní práci ve školách.

Pozitivně lze hodnotit psychoterapeutické výcviky u většiny pracovníků. Ve středisku dále uplatňují individuální a týmové supervize, kazuistické semináře, zaměstnancům nabízí stáže v podobných zařízeních. Vnitřní informační systém střediska je založený na pravidelných týdenních poradách. Pracovníci jsou v každodenním osobním kontaktu, denně se vzájemně informují, funkční týmová spolupráce je založená na jejich vysoké pracovní motivaci. Ředitelka provádí pravidelnou hospitační činnost a případně přijímá odpovídající opatření. Středisko využívá pro svoji činnost prostory na dvou adresách. V jedné budově sdílí prostory společně s nízkoprahovým centrem, jehož nabídku zájmových a volnočasových aktivit mohou využít klienti střediska. Středisko disponuje samostatnými místnostmi pro individuální, diagnostické, terapeutické a poradenské činnosti s klienty. Vybavení střediska je zmodernizované s bezbariérovým přístupem. Středisko hospodaří s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu, z projektové činnosti, grantů a sponzorských darů.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Středisko má promyšlenou strategii při stanovení programů rozvoje osobnosti dětí, na které se podílí tým odborníků. Individuálně výchovné plány jsou sestavovány podle standardů

kvality péče. K podpoře rozvoje osobnosti klientů ve středisku vhodně přispívají individuálně indikované formy expresivních terapií a také velmi úzká spolupráce s kmenovými školami klientů, orgány sociálně právní ochrany dítěte, Policií ČR, s Odborem sociálním Městského úřadu v Třebíči, Moravských Budějovicích, Náměšti nad Oslavou, s komisí prevence kriminality aj. Střediskem uplatňovaná terénní práce ve školním prostředí klientů významně přispívá k zefektivnění vzdělávacího procesu a rozvoji osobnostně sociálních kompetencí klienta. Odborná péče je zaměřena nejen na řešení osobnostní problematiky klientů, ale také na úroveň jejich školních schopností a dovedností. Odborní pracovníci se podílí na vytváření diagnostiky klientů, která je následně zpracována v závěrečné zprávě po odchodu klientů ze střediska. Jak speciální pedagogové, tak psychologové používají standardní nástroje vedoucí k objektivnímu a odbornému posouzení celkové situace klienta a jeho rodinného či školního prostředí. Způsoby práce s klientem jsou uvedeny v jeho individuálním výchovném plánu, vycházejí z jeho individuálních potřeb a jsou využívány jak pro nastartování resocializačního procesu, tak pro dosahování vytyčených výchovných cílů. Přijetí klienta do zařízení koresponduje s vnitřním řádem, pracovníci zařízení usilují o získání maximálního množství informací, které pak odborně aplikují za účelem stanovení vhodných výchovně-vzdělávacích postupů a strategií. Z rozhovorů s klienty zařízení vyplynulo, že vztahy mezi pracovníky a klienty byly založeny na respektu, důvěře a porozumění. Nebyly zaznamenány stížnosti klientů na jednání pracovníků.

S klienty a jejich zákonnými zástupci vedou individuální psychologické poradenství a terapii, ve spolupráci se speciálními pedagogy pak i jejich skupinová sezení. Témata preventivních programů jsou svým obsahem vhodně přizpůsobena mateřským školám, základním školám a středním školám. Programy selektivní prevence se odehrávají buď ve školách, nebo přímo v prostorách střediska. Programu, který je tvořen třídnímu kolektivu přímo na míru, nejprve předchází diagnostika školního kolektivu. Programy selektivní prevence jsou nejčastěji zaměřeny na řešení vztahových potíží v třídním kolektivu. Prostřednictvím pestrých činností nespecifické prevence prožívají klienti pozitivní zkušenost, která u nich posiluje kladné mezilidské vztahy, rozvíjí sociální a kooperativní dovednosti, podporuje zdravý způsob života. Pracovníci používají ve své práci různých metod a forem (např. diskuze, uvolňovací techniky, psychosociální hry, modelové situace, brainstorming, prvky zážitkové pedagogiky, dramaterapie, muzikoterapie a zpětnovazební techniky). Středisko zajišťuje také přednášky a semináře pro rodiče a metodická setkávání pro pedagogické pracovníky. Na začátku školního roku, případně při příchodu nového žáka do třídního kolektivu, zajišťuje tým pracovníků také adaptační a stmelovací programy. V polovině školního roku probíhá evaluace, kdy pracovníci vyhodnocují evaluační dotazníky ze škol a na jejich základě upravují nabídku preventivních programů pro další školní rok. Takto zavedený systém obměny nabídky preventivních programů se jeví jako velmi efektivní nejen pro školy, ale i pro samotné pracovníky zařízení. Tímto způsobem reaguje středisko velmi pružně na poptávku ze strany škol či společnosti.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení vychází z rozhovorů s jednotlivými zaměstnanci, sledování průběhu práce s klienty při poskytování terapeutických nebo poradenských konzultací, zpětné vazby poskytnuté klienty zaznamenané během rozhovorů s nimi (dotazy, jak jsou spokojeni se službami), kterou středisko dle záznamů z dokumentace aktivně shromažďuje a pravidelně vyhodnocuje s cílem zvýšení kvality poskytovaných služeb.

System péče o klienta ve středisku je založený na aktivní spolupráci všech odborníků střediska. S klientem je cíleně pracováno, ke svému plánu se vyjadřuje. Vyhodnocování probíhá v předem nastavených intervalech. Vyhodnocení práce s klienty je prováděno průběžně s důrazem na dosahování cílů stanovených individuálním výchovným plánem. Zákonní zástupci jsou o formách, metodách a výsledcích práce s jejich dítětem informováni odbornými pracovníky v průběhu i při ukončení ambulantní péče. Součástí komplexní preventivní péče je spolupráce s rodinou klientů. V některých případech se školským zařízením, orgány sociálně-právní ochrany dítěte, školou či zdravotnickým zařízením. Rodiče jsou již při navázání spolupráce upozorněni na nutnost propojení vzájemné péče klienta a je jim nabízeno jak individuální, tak skupinové poradenství, čehož v převážné většině případů využívají. Klienti střediska mají možnost účastnit se pobytových akcí, které se konají v období letních prázdnin. Tyto pobytové tábory se uskutečňují pro klienty střediska starší 16 let. Pravidelné terapeutické vrstevnické skupiny v rámci pobytového tábora podporují vzájemnou komunikaci a orientaci v negativních projevech chování a motivují ke změně postojů k problematice rizikového chování a vzájemného soužití.

Partnerské vztahy se zřizovatelem, místními organizacemi, školami, dalšími školskými zařízeními a školskými poradenskými zařízeními přispívají ke zvyšování kvality vzdělávání a rozvoji osobnosti klientů. Zřizovatel střediska zastřešuje i další služby, které mohou klienti střediska využít. Jedná se například o sociální asistenci a poradenství, nízkoprahové centrum pro děti a mládež, dále preventivní program nabízející pomoc jednotlivcům, kteří jsou ohroženi rizikovým vývojem s názvem Šance ve STŘEDu aj. Svou činnost středisko aktivně prezentuje na webových stránkách, také prostřednictvím sociálních sítí formou informačních letáků a brožur. O svých službách rovněž informují v krajských médiích.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Nárůst úzkostných poruch se symptomy sebepoškozování.
- Nově vybavené prostory pro konzultace s klienty.

Silné stránky

- Příznivá atmosféra mezi všemi zaměstnanci a klienty střediska vede k úspěšnému naplňování stanovených cílů (2.5).
- Efektivní a pravidelná spolupráce se zákonnými zástupci klientů a participujícími partnery (1.5).
- Vyšší zastoupení pracovníků s psychoterapeutickým výcvikem, intenzivní účast na intervizích a supervizích, kazuistických seminářích aj. mají pozitivní dopad na poskytování služeb střediska (2.5).
- Aktivní realizace rozmanitých preventivních aktivit pro širokou věkovou kategorii klientů (žáků škol, zákonných zástupců, pedagogických pracovníků apod.) (4.2).
- Pestrá a bohatá škála programů školské primární prevence, která přispívá k eliminaci nežádoucího chování (4.2).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Nízká profesní jistota u začínajících zaměstnanců (vyšší míra otevřenosti, prostor pro vzájemné učení) (3.3).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Podporovat profesní jistotu začínajících pracovníků např. využitím vzájemných hospitací.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školského zařízení dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínce, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Koncepce rozvoje Střediska výchovné péče STŘED, období 2023–2027, zde dne 2. 11. 2022
2. Akční plán SŠS, školní rok 2023/2024
3. Výkaz o středisku výchovné péče podle stavu k 30. 9. 2023, ze dne 16. 10. 2023
4. Vnitřní řád Střediska výchovné péče STŘED, aktualizace ze dne 27. 3. 2024
5. Organizační řád Střediska výchovné péče STŘED, platnost od 1. 10. 2023
6. Školní matrika klientů Střediska výchovné péče STŘED, školní rok 2023/2024
7. Školní vzdělávací program Střediska výchovné péče STŘED, ze dne 27. 3. 2024
8. Osobní dokumentace klientů evidenčně zapsaných v zařízení k termínu inspekční činnosti, školní rok 2023/2024 (vzorek)
9. Karty klientů, školní rok 2023/2024 (vzorek)
10. Smlouvy o poskytování služeb Střediska výchovné péče STŘED, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)
11. Záznam z jednání/ konzultace, školní roky 2022/2023 a 2023/2024
12. Individuální výchovné plány klientů, školní roky 2022/2023 a 2023/2024
13. Výroční zpráva Střediska výchovné péče STŘED, školní rok 2022/2023, ze dne 1. 10. 2023

14. Plán činností Střediska výchovné péče STŘED, školní rok 2023/2024, platnost od 1. 9. 2023
15. Standardy kvality péče Střediska výchovné péče STŘED, platnost od 1. 1. 2020
16. Zápisy z porad a intervize Střediska výchovné péče STŘED (vzorek)
17. Individuální vzdělávací plány pracovníků Střediska výchovné péče STŘED (vzorek)
18. Týdenní plány (programy) výchovně vzdělávací činnosti
19. Evaluační dotazníky klientů/zákonných zástupců se službami střediska, školní rok 2023/2024 (vzorek)
20. Závěrečné zprávy o zařazení klientů do střediska výchovné péče STŘED, školní rok 2023/2024 (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Eva Bekeová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Bc. Dana Kuličková, kontrolní pracovnice

12. 6. 2024